

Sanitetslakting på merdkanten

Forskning konkluderer med at den best egnede metoden for sanitetslakting av fisk, er bedøving med strøm etterfulgt av kverning.

I prosjektet skulle en se på sanitetslakting av laks av størrelsen under 2 kilo. Dette er fisk som ikke blir slaktet på ordinær måte og som derfor ønskes avlivet raskt og effektivt om bord på båt. Etter slakting går laksen til ensilasje og en behøver ikke å ha samme fokus på kvalitet som ved ordinær slakting. Fiskens velferd under sanitetslaktingen er derimot viktig og at slakteprosessen tilfredsstillende de krav som stilles til fiskevelferd. Metoden må i tillegg tilfredsstillende de krav som laksenæringen har til effektivitet.

Hvilke krav stilles til bedøving og avlivering av fisk ved sanitetslakting.

Mattilsynet har klargjort et viktig skille mellom sanitetslakting og avlivering i nødstilfelle. Sanitetslakting skal følge

dyrevelferdslovens bestemmelse om forsvarlighet og at fisken skal være bedøvd. Dette vil regnes som en planlagt utslakting/avlivering, hvor oppdretteren har tid til å planlegge aktiviteten, skaffe aktør som kan gjennomføre slaktingen etter gjeldene forskrifter, skaffe godkjenning hvordan dette skal gjennomføres. Avlivering i nødstilfelle, der kravene ikke er like absolutte (dyrevelferdsloven § 12 tredje ledd) er en utslakting/avlivering av fisken som må gjennomføres umiddelbart, noe som medfører at oppdretteren kanskje ikke har mulighet til å få på plass en aktør som driver sanitetslakting og det må gis dispensasjoner fra gjeldende forskrifter. Det er oppdretterens ansvar at sanitetslaktingen gjennomføres etter de gitte krav. I prinsippet stilles samme velferds-

messige krav som ved slakting av fisk på slakteri.

I prosjektet ble det gjennomført en kartlegging av eksisterende bedøvelsesmetoder for fisk. Det ble gjort en evaluering av hvilke metoder som ville egne seg best til sanitetslakting av fisk. Konklusjonen ble at strøm bedøving egnet seg best til sanitetslakting av fisk. I prosjektet ble systemene til to firma vurdert og da spesielt med hensyn på fiskevelferd. Det ene firmaet Tank og massetransport AS benytter strøm bedøving fra Seaside AS. Det er et system som bedøver fisk med strøm ute av vann. Hordafør benytter også strøm som bedøving, men da i vann. Begge systemene benytter kverning for å avlive fisken etter at den er bedøvet. Sea-

side systemet har vært evaluert tidligere og ble derfor bare vurdert ut i fra spesifikasjonen oppgitt fra produsent. Begge systemene har vist seg å fungere godt med hensyn på fiskevelferd. Ved sanitetslakting av fisk er det enklere å bedøve og avlive fisken når en ikke har kvalitetsmessige hensyn å ta.

I forbindelse med sanitetslakting er det viktig å ha kontroll på prosessflyten gjennom systemet slik at fisk blir raskt og godt nok bedøvet og at muligheten for oppvåkning før avliving elimineres. I tillegg må en ha sikkerhet for å unngå stopp i prosessen som kan medføre dårlig fiskevelferd og back-up systemer og goderutiner ved eventuell driftstans.

Direkte kverning av fisken uten bedøving ble vurdert etter kunnskap fra fjærfein-

dustrien, hvor direkte kverning av daggamle hanekyllinger er vanlig. Basert på gjeldende forskrifter, informasjon fra Mattilsynet og observasjoner i forsøk er konklusjonen at direkte kverning av ubedøvet fisk ikke er et akseptabelt alternativ ut fra velferdsmessige hensyn.

Bakgrunnen for prosjektet var et ønske fra laksenæringen om å ha tilgjengelig en metode for sanitetslakting ved eventuelle sykdomsutbrudd, metoden måtte i tillegg tilfredsstillende forskriftene for sanitetslakting av laks.

Prosjektet ble initiert av FHS og er finansiert av FHF (Fiskeri og havbruksnærings forskningsfond). Prosjektet er gjennomført av Nofima Marin i samarbeid med Veterinærinstituttet.

Medvirkende organisasjoner

Forskningsfondet

FHF tar initiativ til og

finansierer forskning og utvikling på vegne av fiskeri- og havbruksnæringen. Sammen med næringen utformer FHF strategiske handlingsplaner, omsetter planene til prosjekter og tilgjengeliggjør resultatene for hele næringen, blant annet på www.fhf.no.

Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF)
Postboks 429 Sentrum
0103 Oslo
Tlf. 23 89 64 08
post@fhf.no
www.fhf.no

Fiskeri- og Havbruksnærings Landsforening

(FHL) er en medlemsstyrt organisasjon tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Medlemmene består av omlag 500 bedrifter med 8 000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon og marin ingrediensindustri.

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening (FHL)
Postboks 5471 Majorstuen
0305 Oslo
Tlf. 99 11 00 00
firmapost@fhl.no
www.fhl.no

Nofima er et nærings-

rettet forskningskonsert som driver forskning og utvikling for akvakulturnæringen, fiskerinæringen og matindustrien. Nofima skal levere internasjonalt anerkjent forskning og løsninger som skal gi konkurransefortrinn langs hele verdikjeden.

Nofima AS
Postboks 6122
9291 Tromsø
Tlf. 77 62 90 00
nofima@nofima.no
www.nofima.no

Prosjektet ble gjennomført i samarbeid mellom Nofima Marin og Veterinærinstituttet.

For mer informasjon se www.fhf.no prosjekt nr 900319

Kontaktpersoner:

Torbjørn Tobiassen
Forsker Nofima
Tlf. 77 62 90 86 / 90 76 93 21
torbjorn.tobiassen@nofima.no

Kristian Prytz
FoU-koordinator FHF
Tlf. 99 58 53 87
kristian.prytz@fhf.no